

találtak végső nyughelyet a magyarság legnagyobbjai, néhány kivétellel. Így pl. Erdély nagyjai Kolozsvárott, a házsongárdi temetőben nyugosznak.

Pest és Buda belterületi temetői felszámolásával számos neves személy végül is a Kerepesi temetőben nyert végleges nyughelyet. Így pl. Kisfaludy Károly hamvai a mai Lehel tér helyén lévő Váci úti temetőből, Petőfi Sándor szülei a Józsefvárosi temetőből, az 1848-49-es honvédek pedig a budai Gesztenyés kert helyén egykor működő Németvölgyi temetőből kerültek ide. A "magyar jakubinusok" maradványait a Tabáni temető felszámolásakor találták meg és hozták át a Kerepesi temetőbe.

A nagy mauzóleumok 1867-1910 között épültek fel, mint Ganz, Batthyány, Deák és utoljára Kossuth mauzóleuma (amely hazánk legnagyobb sír építménye, Gester Kálmán és Stróbl Alajos műve 1909-ből), valamint az Árkádsor és a ravatalozó.

A Művészarcellát 1928-ban létesítették. A II. világháború utáni évtizedekben a kulturális élet kiválóságai a Farkasréti temetőben kaptak díszsírhelyet.

1990 után számos változás történt a sírkertben. Rendezték és parkosították az 1956-os szabadságharcosok parcelláját. Antall József első, szabadon választott miniszterelnökünket 1993-ban a Deák mauzóleum közelében helyezték örök nyugalomra.

Csoportunk megkoszorúzta Bányai Elemér magyarörmény író és publicista síremlékét, hősi halálának 85. évfordulója alkalmából, megemlékezve életéről és munkásságáról.

A Kerepesi temető Nemzeti Sírkertként őrzi a magyar múlt hagyományait, kimagasló alakjainak emlékét. Művészi értékei révén Európa legnagyobb szabadtéri szoborparkja, védett zöldfelületekkel, gazdag botanikai állománnyal.

Mindenkinek ajánljuk megtekinteni Nemzeti Panteonunkat.

Érdeemes a temető térképével és ismertetőjével a kezükben végigjárni a látnivalókat, a főbejáratnál lévő temetőkápolnától indulva (amely 1857-ben épült) a temetőt körülvevő műemléki kriptasor mentén... és emlékezni a múltra.

Köszönjük, Viktor e tanulságos délutánt, a sok kis történetet.

A közös sétáról valamennyien lélekben gazdagon tértünk haza.

I.S.

Műteremben...

Ismét népes csoport látogatott el április 27-én Szervátiusz Tibor szobrászművész műtermébe. Klára Asszony és a művész már az utcán várta a társaságot. Oka is volt ennek, hiszen az előkertben áll az a 20 tornás, carrarai fehér márványtömb, amely a Boldogasszonykő elnevezésű domborművet rejti.

A millenniumi emlékmű augusztus 19-én kerül felavatásra Győrött, a püspöki palota előtt. Az emlékmű Szűz Máriát ábrázolja a Kisdeddal, valamint az agg Szent Istvánt, amint országát, hazánkat a Boldogasszony oltalmába ajánlja. A domborművet a magyar monda jelképei díszítik. Hihetetlenül kemény munkával vési, csiszolja Szervátiusz Tibor e csodás kőzetet, hogy megvalósítsa nagy álmát, kereszténységünk és államiságunk ezeréves évfordulójára.

Istenáldotta tehetségének és kitartásának azonban a kő engedelmessé válik. Kár, hogy kevés manapság az ilyen mondanivalóval is szolgáló alkotó. (Sokan a puhább anyaggal sem birkóznak meg, vagy időnek előtte feladják a küzdelmet.)

A műterem hangulata természetesen elvarázsolt mindenkit: a sok szép, fában, kőben, fémben

megvalósított gondolat, kicsiben és nagyban. Jól esett ilyen környezetben jóízűen beszélgetnünk egymással, nemcsak a művész terveiről, hanem a máról is, annak földközeli kibontakozásáról.

M

Vákár Tibor 92 éves

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Füzetek címlapján (nem föltétlenül szép, de használatos nyomdász-nyelven szólva a kopfban) egy templom rajza látható: a gyergyószentmiklósi örmény katolikus templom képe.

A kép alkotója Vákár Tibor.

Kicsoda ő? "Építész-grafikus", amint a Művészeti Lexikon tisztességesen meghatározza.

Építész-grafikus... Ha nem kellene attól tartanunk, hogy fellengzősen hangzik, a legszívesebben egy Ady-verset idéznénk, ("én nem költőnek, de mindennek jöttem") parafrázisként; *"Te nem építész-grafikusnak, de mindennek jöttél!"* Tavaly júliusi számunkban hírt adtunk az idős művész szentendrei kiállításának megnyitásáról. Akkor leirtuk: 1908. május 14-én született Gyergyószentmiklóson. Tegyük most hozzá az újabb születésnap, a 92-ik év betöltése alkalmával: bel- és külföldi tanulmányútjai és gyakorlati munkái után hazatért, egyebek között a magyar főváros műemléki és városképi meghatározója volt, számos magyarországi műemlék restaurálása fűződik a nevéhez.

De ez kevés: Ő "mindennek jött": alkotni jött. Szülőföldet nem elfelejteni, tisztességet és kultúrát nem elhagyni, minél több embert - s minél mélyebben - az érték megbecsülésére rávenni.

Magyarítani (nem, nem magyarítani, hanem megmutatni és bizonyítani), hogy az ember feladata úgy alakítani épített környezetét, hogy az múltat - örökségként ránk hagyott harmóniát a körülvevő világgal kapcsolatban - és jövőt - kötelességként feltároló erkölcsi értéket - egyaránt elősegítsen.

Vákár Tibor azért jött, hogy ábrázoljon és megőrizzen: örményországi emlékeket és erdélyi épületeket. Távoli tájakat és azt, ami alig karnyújtásnyira van tőlünk, csak éppen nem vesszük észre.

Jött, hogy ápoljon és megmutasson erdélyi örménymagyar kincset, házat, templomot. Magyar örökséget. Az erdélyiséget.

Isten éltesse Vákár Tibort, aki "mindennek jött", hogy még hosszasan "minden" lehessen közöttünk!

(a szerkesztőség)

Nyílt levél Dr. Doncsev Toso Úrnak, a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal Elnökének!

Tisztelt Elnök Úr!

A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása, az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, valamint a XI. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat elnökeként alulírott és Szongoth Gábor elnök úr 2000. márciusában levélben fordultunk Önhöz és kértük intézkedését az alábbi ügyben.

Idézet levelünkből:

Mellékelten megküldjük Avanesian Alex elnöknek az Ararát 2000. februári számában megjelent "Elöljáróban" cikkét, amelyben az alábbiakat írja: